

Thuis
basis

Huiswerktips voor Ma en Pa

't Leren is mooi

 Wolters Plantyn

Inhoud

p.2	Inhoudstafel
p.3	Voorwoord
p.4	Er is voor alles een tijd ...
p.6	... en een plaats
p.8	Samen leren en werken is leuker
p.10	Een goede werkmethode: het 5 stappenplan
p.12	Enkele geheugentips
p.13	Thuisbasis
p.17	Tips voor het maken van de schooltas
p.18	Over schema's en schema's
p.20	Tips voor het maken van toetsen
p.22	Helpen bij huiswerk
p.26	Kies voor een brede aanpak
p.28	En als het met het huiswerk niet wil vlotten?
p.30	Samenvatting
p.31	Thuisbasis

Voorwoord

Beste ouder,

"Stop met spelen en maak je huiswerk!"

"Mama, hoe begin ik aan die taak?"

"Jij kan toch nog niet klaar zijn met je huiswerk?!"

"Papa, kan jij me helpen met het plannen van mijn lessen?"

Klinken deze situaties je bekend in de oren? Huiswerk is voor heel wat kinderen én ouders elke avond opnieuw een grote opgave. Als ouder wil je je kind graag helpen, maar vaak weet je niet goed hoe je dat best aanpakt. Thuisbasis wil jou met "Huiswerktips voor ma en pa" op weg helpen om samen met je kind een manier te vinden waarbij je je allebei goed voelt.

In dit gidsje geven we je tips over het organiseren van het huiswerk (plaats, tijdstip, ...), over planning, het maken van schema's, het maken van toetsen, ... Dit gidsje is geen maatwerk en is niet dé ideale manier om samen met je kind aan de slag te gaan. Elk kind is immers uniek en vraagt daarom ook een specifieke aanpak. Als ouder weet je vaak het best hoe je met je kind omgaat. De thuisbasistips kunnen je op weg helpen. Voor meer studietips op maat van je kind kan je ook steeds terecht bij de leerkracht of het CLB.

Veel lees- en huiswerkplezier!

Het Thuisbasisteam

Er is voor

*Heb je geen huiswerk vandaag?
Moet je nog niet beginnen?
Wanneer ga je nu eindelijk je huiswerk maken?
Ben je nu al klaar?*

Iedereen kent deze discussies tussen ouders en kinderen wel. Veel kinderen vinden het een hele klus om aan hun huiswerk te beginnen en stellen het daarom uit. Het is beter om op voorhand een paar dingen met je kind af te spreken.

Kies samen met je kind een vast beginuur

- Laat je kind **mee beslissen** welk uur het meest geschikt is.
- Het helpt '**trage-op-gang-komers**'.
- Zo wordt huiswerk maken sneller **een gewoonte**. Gewoontes maken het leven eenvoudiger.
- Heeft je kind **begeleiding nodig**? Kies dan een tijdstip waarop je zelf ook wat tijd kan vrijmaken.

alles een tijd...

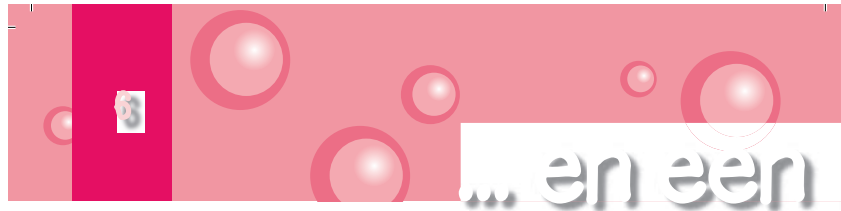
5

Sommige kinderen zijn na vijf minuten klaar met hun huiswerk. Andere kunnen maar niet stoppen.

Spreek ook een einduur af

- ! Zo vermijd je **dagelijkse discussies**.
- ! Hoe lang je kind moet werken, hangt natuurlijk van **de leeftijd** van je kind af.
- ! Het ene kind heeft ook gewoon **meer tijd** nodig dan het andere.
- ! Weet je niet goed hoeveel tijd je kind gemiddeld aan zijn huiswerk zou moeten besteden? **Vraag het aan de leerkracht**, die kan je zeker helpen.

*Mijn zoon wil een TV op zijn kamer.
Mijn dochter wil alleen maar in de keuken haar
huiswerk maken, maar daar is het veel te druk.
Heeft mijn kind een eigen bureau nodig?*

Zorg voor een goede leeromgeving

Hou sterke afleiders op een afstand. Een TV of computer leidt de aandacht af. Je maakt ook best een afspraak met kleine broer of zus dat je kind niet gestoord mag worden.

Kies een plaats waar je kind zich goed voelt. Je mag wel een duwtje in de rug geven, maar je kind dwingen werkt niet. **Onderhandel met je kind** waar de beste plaats is om huiswerk te maken.

plaats

1

We slapen in bed, we eten aan tafel en we wassen ons in de badkamer. Dingen die op een vast tijdstip of op een vaste plaats gebeuren, maken na een tijdje deel uit van het gezinsleven. Daarom is het goed dat kinderen ook een vaste stek hebben om hun huiswerk te maken.

Een eigen stek

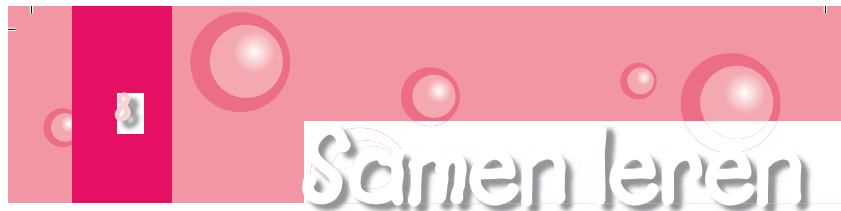
Reserveer een vaste hoek in de woonkamer. Zo toon je dat huiswerk maken belangrijk is. Oudere kinderen kiezen vaak voor hun eigen kamer.

Je kind kan dan ook gemakkelijker eens **iets laten liggen**.

Aan een vaste huiswerktafel komt je kind **sneller in de stemming** en stijgt de concentratie.

Voelt jouw kind zich soms ook benadeeld omdat het huiswerk moet maken terwijl broer of zus aan het spelen is en papa naar het voetbal kijkt op TV?

Thuis komen na een lange schooldag en plichtsbewust aan je huiswerk beginnen, is niet vanzelfsprekend. Na een lange schooldag liggen er thuis heel wat afleiders op de loer: spelende broers of zussen, TV, computerspelletjes, mp3, gsm en natuurlijk het verslavende internet.

Ouders kunnen heel wat doen om hun kinderen op dit vlak te helpen.

Zorg voor een positieve werksfeer: samen uit, samen thuis

Het is voor je kind veel prettiger om huiswerk te maken als de rest van het gezin op dat moment ook aan het werk is. Ma en pa kunnen wat werken in de keuken, in het huishouden of wat papierwerk doen. Kleine broer of zus kan wat helpen opruimen, enzovoort.

Ieder zijn werk, dat hoort er gewoon bij.

men werken is leuker

**Geef het huiswerk
de plaats die het verdient
- niet meer - niet minder**

Samen een werksfeer scheppen wil niet zeggen dat alles voor het huiswerk moet wijken. Als er teveel tijd en aandacht naar het huiswerk gaat, raken kinderen gestresseerd en gespannen.

Een goede het

1. Schoolagenda

- .....> Laat je kind niet beginnen als een kip zonder kop. Eerst nadenken, dan pas doen.
- .....> In de schoolagenda ziet je kind wat het moet doen tegen morgen.
- .....> Laat je kind een kleine planning maken: Wat doe ik eerst? En wat daarna?

2. Huiswerk maken

Het is meestal aangewezen dat je kind begint met doewerk: woordjes schrijven of lezen, oefeningen verder afmaken, enzovoort, zodat het eerst in de juiste sfeer kan komen.

3. Lessen leren en controleren

Moet je kind lessen leren voor morgen?
Na het doewerk komt het leerwerk.
Denk eraan dat schema's maken helpt!

Werkmethode: 5 stappenplan

11

Maar wanneer kent je kind nu zijn les? Na het leerwerk is het belangrijk dat je kind leert zichzelf te controleren. In het begin kan je helpen door de les op te vragen, maar op het einde van het lager onderwijs moet je kind stilaan leren om zichzelf te controleren!

4. Werk voor later maken

Heeft je kind over 3 dagen een grote toets? Zijn er taken die pas later moeten klaar zijn, maar waar je kind nu al aan kan beginnen? Grotere opdrachten moet je kind sowieso in stukken doen. Vroeg begonnen is half gewonnen.

5. Afsluiten

- .....> Schoolagenda controleren en afpunten
- .....> Schooltas maken voor morgen
- .....> Werktafel opruimen

Enkele geheugentips

Moet je kind opsommingen of lijstjes onthouden?

- Het helpt om ze op een rapmelodie of een ander ritme op te zeggen.
- Lange opsommingen onthouden is moeilijk. Je kind kan maar ongeveer vijf dingen tegelijk onthouden. Lijstjes van meer dan vijf dingen kun je dus beter vermijden.
- Een tip: neem telkens de eerste letter van de woorden die je wil onthouden en maak er een zelfgemaakt woord mee.

Herhalen en onthouden gaan hand in hand.

Geef je kind de raad om beter 3 keer 10 minuten te besteden aan geheugenwerk dan 1 keer 30 minuten.

Over schema's...

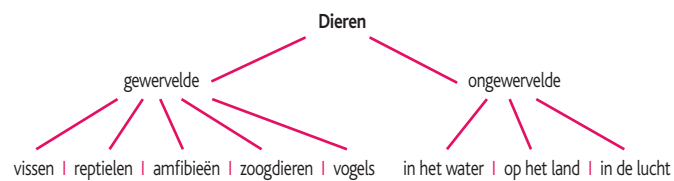
Weet je waarom het zo belangrijk is dat je kind van jongs af aan schema's leert maken?

Omdat je kind zo

- ! zelf de leerstof leert bewerken en structureren
- ! zich veel gemakkelijker kan concentreren
- ! het onderscheid leert tussen hoofd- en bijzaken

Een boomschema

De moeder van alle schema's, en een ideale techniek om mee te beginnen. Een boomschema kan van links naar rechts of van boven naar onder worden opgebouwd. De onderdelen die bij elkaar horen staan op dezelfde hoogte.

... en schema's

19

Een mindmap

Creatieve leerlingen vinden het vaak leuker een spinschema of een mindmap te maken. Een spinschema biedt ook meer mogelijkheden dan een boomschema. Meer info vind je op www.mind-map.com

Een persoonlijke inhoudstafel

Dit schema is eigenlijk een gedetailleerde inhoudstafel waarbij je kind persoonlijke aantekeningen, pijlen,... toevoegt. Dit schema is heel eenvoudig en efficiënt, en sluit dicht aan bij het handboek.

Tips voor het maken

Hieronder vind je enkele tips die je kind kunnen helpen bij het maken van toetsen.
Hoe pakt jouw kind dit aan?

Blijf rustig. Toetsen hebben de bedoeling na te gaan wat je al kan en wat je nog eens extra moet oefenen. Ze geven je informatie over waar je staat. Fouten maken mag.

Overlees eerst al de vragen van de toets. Zo weet je waar je aan toe bent.

Begin met een vraag die je zeker kan oplossen. Een goede start kan je altijd gebruiken.

Los dan **de andere vragen** één voor één op.

1 van toetsen

Als je het antwoord op een vraag niet kent, **sla je ze even over**. Je kan er later op terugkomen.

Laat geen vragen onbeantwoord. Je kan meestal wel iets schrijven. Schrijf wat je weet.

Lees de vragen en je antwoorden nog eens na voor je afgeeft.

Zoek naar een evenwicht tussen sturen en loslaten

We willen dat het huiswerk zo goed mogelijk verloopt. Daarom vragen we soms de lessen op, controleren we of er geen fouten in het huiswerk staan, enzovoort.. Voorkomen is beter dan genezen. Dat geeft een goed en veilig gevoel, zowel voor jezelf als voor je kind. Maar als we alles zelf in de hand houden, krijgt je kind weinig kansen om fouten te maken en te leren.

Voordoelen, samen doelen, doen doelen

Er zijn natuurlijk verschillen tussen kinderen. Sommige kinderen hebben langer nood aan een zekere mate van sturing en begeleiding. Dit kan praktisch door het eerst voor te doen en daarna de opdracht samen aan te pakken. Voorbeelden spreken.

huiswerk

Maar ook dan moet je hulp de bedoeling hebben om je kind zelf vaardiger te maken. Je moet toch geleidelijk aan loslaten, ook als het resultaat dan eens niet zo goed is. Je kan geen omelet bakken zonder eieren te breken. Goede hulp is erop gericht zichzelf overbodig te maken, met vallen en opstaan.

Je kind heeft vooral je emotionele ondersteuning nodig

Voor sommige kinderen is dagelijks huiswerk maken een hele klus. De belangrijkste taak van ouders is dan om er te zijn voor je kind als het het even niet meer ziet zitten. Maak even tijd om te luisteren, moedig je kind aan en leer je kind ook om te relativeren.

Helpen bij

Stapsgewijs bevorderen van zelfstandigheid

Er zijn veel gradaties in zelfstandigheid. Dat je kind nog niet volledig zelfstandig kan werken, wil niet zeggen dat het nog niets zelfstandig kan. **Geef je kind zoveel zelfstandigheid als het aankan.** Er zijn meer mogelijkheden dan je denkt!

Je kind doet niets zelfstandig. Je zit naast je kind bij het huiswerk. Je geeft instructies, houdt in de gaten of alles goed verloopt, verbetert waar nodig, vraagt de les op tot jij vindt dat je kind zijn les kent, enzovoort.

Je volgt regelmatig op wat je kind doet en **controleert het resultaat.** Als het niet goed is, bespreek je samen wat er moet gebeuren.

huiswerk

25

- ! Voordat je kind aan een opdracht begint, bespreek je hoe het hieraan kan beginnen. Na die **korte inhoudelijke voorbereiding** gaat je kind alleen aan de slag.
- ! Je **houdt alleen de planning van het kind in de gaten** en stuurt bij als het nodig is.
- ! Je maakt elke avond samen een **korte werkplanning** op aan de hand van de schoolagenda. Na die begeleide start kan je kind alleen verder.
- ! Je spreekt met je kind een **vast begin- en einduur** af. Je controleert alleen maar of je kind zich hieraan houdt.
- ! Je kind werkt **volledig zelfstandig**.

Kies voor... een brede

Het is heel moeilijk je kind een goede werkhouding aan te leren als je dat alleen maar zou doen op het moment van het huiswerk, zeker als je kind het hier wat moeilijker mee heeft. Op 10 minuten of een half-uurtje per dag kun je het verschil niet maken. Daar is meer voor nodig.

We beschikken over een heel sterk instrument om hieraan te werken: de dagdagelijkse opvoeding. Daar kun je de basis leggen.

Bijvoorbeeld:

- *zichzelf leren aankleden*
- *helpen in de tuin*
- *tekenen en knutselen*
- *boodschappen doen*
- *op tijd komen*
- *enzovoort*

Als je kind op die momenten nooit planmatig te werk gaat, oplossingen niet controleert, zelden iets afwerkt, bijna nooit iets tegen zijn zin leert doen, geen hulp vraagt... is het bijna logisch dat dat ook niet lukt bij het maken van huiswerk.

aanpak

Daarom is **een totale aanpak** zo belangrijk. Het leven van elke dag biedt tal van mogelijkheden. Dat je bijvoorbeeld eerst moet nadenken voor je aan iets begint, dat je door vol te houden een probleem kan oplossen, enzovoort.

Waarom?

- Je kan moeilijk van je kind verwachten dat het belang hecht aan een goede werkhouding bij het maken van huiswerk als je daar op andere momenten nooit aandacht aan besteedt.
- Je kind krijgt veel meer oefenkansen om planmatig te leren werken als daar in de opvoeding ook geregeld tijd voor wordt gemaakt.

En als het...

met het huiswerk

Het verhaal van de stoel met 4 poten...

Als je kind het moeilijk heeft om zelfstandig te werken, veel te veel tijd nodig heeft of als het leren en werken gewoon niet lukt, heeft dat meestal te maken met verschillende oorzaken.

Je kind zit als het ware op een huiswerkstoel met 4 poten. Je kind moet (1) zich goed voelen, (2) voldoende capaciteiten hebben, (3) van aanpakken weten en (4) gemotiveerd zijn om het goed te doen.

1. Zich goed voelen

Als je kind zich niet goed voelt in zijn vel (onzeker, buikpijn, verdrietig, ...), kan je kind zich natuurlijk moeilijk op het huiswerk concentreren. Probeer goed te luisteren naar je kind en praat erover.

2. Voldoende capaciteiten

Alle kinderen krijgen in de lagere school meestal hetzelfde huiswerk. Nochtans verschillen alle kinderen van elkaar. Niet alle kinderen hebben dezelfde capaciteiten. Er zijn maar weinig kinderen die alles goed kunnen.

Wat niet wil vlotten?

3. Van aanpakken weten

Sommige kinderen weten gewoon niet hoe ze een opdracht op een goede manier moeten aanpakken, of ze slagen er niet in. Heeft je kind moeite om de tijd te bewaken of kan je kind zichzelf niet controleren?

Probeer je kind hierbij te helpen en zo geleidelijk aan zelfstandig te leren werken.

4. Gemotiveerd om het goed te doen

Als je kind huiswerk maken niet belangrijk vindt of zichzelf weinig kansen geeft om het er goed vanaf te brengen, kan het moeilijk motivatie opbrengen. Probeer te zoeken waar het probleem zit.

Merk je dat je kind het regelmatig moeilijk heeft met het huiswerk? Weet je niet goed hoe je dit moet aanpakken? Bespreek het dan tijdig met de leerkracht of de CLB-medewerker.

Samenvatting

- Spreek op voorhand met je kind af wanneer het huiswerktijd is. Laat je kind het huiswerk altijd op een vaste plaats maken.
- Probeer thuis een werksfeer te scheppen.
- Laat je kind een vast stappenplan volgen.
- Geef je kind tips om schema's en toetsen te maken.
- Zoek naar een evenwicht tussen sturen en loslaten.
- Leer je kind geleidelijk aan zelfstandig werken. Je kind kan meer dan je denkt.
- Kies voor een brede aanpak. Besteed ook op andere momenten aandacht aan een goede werkhouding.
- Zoek tijdig hulp als het met het huiswerk niet wil vlotten. Bespreek het met de leerkracht of de CLB-medewerker.

The logo for 'Thuisbasis' is displayed in a white, stylized font on a dark red rectangular background. The word 'Thuis' is positioned above 'basis'. The background of the entire page features a light red color with several circular patterns of varying sizes and shades of red.

Thuisbasis biedt een hele reeks producten aan waarmee je kind thuis op een speelse manier de leerstof van op school kan oefenen. De oefenboekjes, cd-roms en gezelschapsspellen zijn ontwikkeld op maat van je kind en zijn conform de Vlaamse leerplannen.

Sommige van de Thuisbasisoefenboekjes werden speciaal ontwikkeld om als ouder samen met je kind de leerstof te oefenen waarmee je kind het wat moeilijker heeft (bv. Thuisbasis Wiskunde en Thuisbasis Spelling). Bij deze boekjes wordt extra aandacht besteed aan uitleg en achtergrondinformatie voor de ouders. Bij andere boekjes oefenen kinderen zelfstandig een bepaald onderdeel van de leerstof in (bv. Wiskundetrainer, Maffe Maaltafels, De Grote Vakantiekalender). Onze gezelschapsspellen maken het leren helemaal leuk! Daag je medespellers uit en versla ze in rekenen, taal, geschiedenis of Frans... Benieuwd welke producten Thuisbasis allemaal ontwikkeld heeft voor jouw kind? Surf naar www.thuisbasis.be!

Thuisbasis is een reeks van uitgeverij Wolters Plantyn, de referentie-uitgever van schoolboeken voor het basis- en secundair onderwijs in België. Die positie hebben we bereikt dankzij de doorgedreven kwaliteitszorg van onze auteurs bij de ontwikkeling en de verfijning van onze leermethodes, de doordachte pedagogische aanpak maar vooral door de aandacht die we hebben voor de kinderen en de jongeren zelf.